

Pridjela na ciju god. 3 for., na pol. god. 1 for. 50 nov., na četvert. 75 no.
Za Serbu 30, 15, 7 1/2 groša. Izlazi svake Nedjelje jedanput.

Pisma svakogašta prednja molimo na uređničko uputi.
Neprijetno naprimo

God. III. U Kalači

U Četvrtak 18. Travnja 1872.

Broj 16.

HRVAT, BRAĆI BUNJEVCEM I ŠOKCEM.

Mila braćo, Bunjevci i Šokci! Nezamjerite mi, što se i nepozvan usudjujem u vašem divnom kolu pokazati, i na narodnom divanu, koju prijateljsku i bratsku riječ proboriti. — Vjerujte mi, braćo! da me nekakvi nevini strah spopada, a srce mi skoro glasno kuca, kadano se u vašu sriedinu približajem; jer neznam, da li ćete me onakovom bratskom ljubavju susriesti, kakovu ja od djetinstva moga pa i sada prama vami gojim.

Imao sam priliku čuti, da nekogji izmedju vas, za nas Hrvate — braću vašu — malo mare, dapače nas mrže i preziru, te odvrćajuć umilno svoje lice od nas, pružaju bratske desnice njim nesrodnim narodom.

Neznam, da li se ovaj nemili glas na istini osniva, ili je možda nova varka kojeg demona, da nas Slavene medjusobno još većma zamrazi i razejepka, — nu svakako bi vrlo tužno i žalostno bilo, da se i vi, mila braćo Bunjevci i Šokci! oglušite pobudnom i gromkom glasu današnjega vieka: „Napried Slaveni! sjedinjenimi silami, postati ćete jaki, moćni i slavni.“ — Taj je glas probudio sve nas Slavene, i one, koji su više vjekovah koprenom neznanstva i nenaobraženosti pokriveni, te uspavani varkami naših dušmanah, tvrdi san bōravili, — pa je taj glas dopro i do vas kroz dične „Bunjevačke i Šokačke Novine“, te kroz vašu akoprem za sada još ubogu, nu viencem liepog uhvanja okrunjenu mladu „Vilu.“ — Vi se, braćo! nesmijete tome glasu oglušiti; jer nehajstvom vašim ne samo da biste samimi sebi ljuto naškodili, nas razžalostiti i sebi ime nračnjakah nadjeli, nego biste takodjer pred celom Evropom, da i celim svijetom, smiešnimi postali, te bi vas i ista djeca razboritih narodah, natražnjaci ime- novala.

„Napried dakle, braćo! Nedajmo da nam se zlobni dušman-n ruga i smije, te snesloge naše korist vuče, nego pružimo jedan drugomu bratske desnice, te napriedujmo zajedničkim radom na dobro naše. i dobro mile nar. dječice. — sladke nade naše.“

Prvi korak k' plemenitoj kojoj cieli ili svrhi, jest sloga.

Pogledajte, bratjo, narodno kolo — igru našu, — ono vam je živi izraz sloge i jedinstva; pa ako bi koji član, kolo ovo pretrgnio, na vodju i svirku nepazeć po svojoj volji i načinu pletao, moralo bi se zaisto kolo raztrgnuti i u smetnju doći. Tako vam je upravo i u životu narodah, tom jedinom ipak razlikom, što nesloga u igri samo veselje i zabavu kviri, dočiem nesloga u srodnih narodih, utamanjuje napriedak i prosvjetu, te širi tminu gluposti, robstva i razkalašenosti.

Nesložni narodi ostaju na uvijek tudji robovi, tudje sluge, tudje prikrpine.

„Dobri Bože, slavenski ti otče!

Ti jedina obrano još naša!

Odkad carev naših ponestalo,

Odkad kraljah naših ponestalo,

Odkad zemlje naše ponestalo :

Čuvaj roda moga slavenskoga,

Te budi mu kralju ti od kraljah —

Ujedinuē raju razpršenu.

Budi glava rodu bezglavnom,

Da zasija slavensko koljeno

Ko i sunce sjajno nad zvjezdami;

Da prekrili slavensko koljeno

S' jednog kraja svijet do drugoga;

Da ojača slavensko koljeno

Ko i sveta tvoja gromovnica,

Koja trese mirom svimkolikim.“

Ovo neka bude molitvica naša, koju će svemogući

Bog naš nedvojbeno uslišati, ako ju svi jednim glasom k njemu uznašali budemo.

Ako sam vam, mila braćo Bunjevci i Šokei! kratkim mojim razgovorom ugodio, to se nadajte, da ću vam i čestje u pohode doći, samo vas molim, da me vazda pažljivo poslušate.

A sada primite pozdrav i srdačni ejevov od brata vam Hrvata, koji vas istinski ljubi, i kojega srce neprestaje za rod i dom svoj kucati, te koji će i onda već, kada mu tielo u prahu ležalo bude, za slogu mile braće Slavenah, tople molitve pred priestolje Boga velikoga uznašati. Jest, u istom pepelu lomnoga mu tiela, tinjati će žeratak ljubavi prama Bogu, rodu i domu svomu. And. Frank.

RADI OBAVEŠTAJA.

Novine trēba da služe istini; to je njihova zadaća. Kad služe istini, onda su one blagodet za narod koji ih čita, jer se narod upoznaje sa onim što je istinito. A kad narod zna u svakoj stvari pravu istinu, on će onda o svakoj stvari umeti i pravo suditi, i onda ako trēba, on će odobriti ili osuditi svako ono dēlo, koje je uzeo da presudjuje. Nužno je dakle da u svakoj prilici koja narodu dojde prid oči, da mu se ona u pravoj, istinitoj boji iznese, jer može trēbati, da narod kaže sam kako misli, ili možda i da uradi što, u takoj prilici. A razumljivo je, da narod nemože pogoditi šta mu u kojoj prilici raditi ili kazati valja, ako ju ne pozna kroz i kroz.

Ovo smo naveli radi onih ljudi, koji su svojim znanjem radi koristiti narodu, obavēstujuć ga putem novina, o pojedinim stvarima, koje se naroda tiču. Takih prijatelja narodnih imamo mi dosta, koji rado hoće da obaveste narod, kad god je potreba, i to je od njih vrlo plemenito, a narodu koristno. Ali moramo reći, da medju njima ima ljudi vrlo plemenite volje, puni rodoljublja i oduševljena, tog svetog plama rodoljubnog, koji u želji da koriste opštoj stvari, po gde koji put, ne dadu si dovoljno truda, da najpre razvide i prouče onu stvar, o kojoj hoće da obaveste narod, te tim naćinom, mogu samo zbuniti pojmove o jednoj ili drugoj stvari, koju baš hoće da objasne, te da je narod zna, kako baš u istini jeste.

Taki se slućaj desio u dopisu iz Baje od 23. ožujka, koji je štampan u ćenjenom listu ovom. Tu jedan prijatelj narodni obavēšćuje ćitaocce ovoga lista o sadašnjem stanju srpski narodni crkveno-prosvētni stvarih, i pokazuje vērno sve, što s jedne strane neprijatelji srpskoga naroda rade, da obore samostalnost srpske crkve i škole, a kako se narod tome odupire. Razloženo je tim dopisom sasvim vērno ćelo gnusno dēlovanje archimandrita A.

Još je rećeno i to kako je vlada magjarska po nagovoru istoga A. bila naumila raspustiti sabor srpski, i narediti da se sazove nov, koji bi birao mitropolita, ali po naćinu deklaratornom. To je sve istina, i vērno je razloženo tim dopisom.

Ali onde, gde dopisnik govori šta je to deklaratorija, nije kazao pravo, po svoj prilici zato što nije imao pri ruci deklaratoriu, te veli: „da po deklaratoriji bira sabor mitropolita u prisustvu vladinog komesara i to jednoglasno, no ako bi koji od archimandrita ma i jedan glas, dobio, vladi stoji od volje ma i toga potvrditi.“

No nije tako. Da nebi ćitaoci ovog ćenjenog lista pomislili, da vlada ima prava potvrditi i onog vladiku — biskupa — (a ne archimandrita) koji bi imao ma i jedan glas, ili bi i više glasova dobio, al svakojako manjinu, iznećemo ovde onaj paragraf deklaratorije te, koji se na to pitanje odnosi. To je §. 3. u kome stoji: „... Takodjer ostaje narodu i u buduće slobodno pravo birati ga (t. j. mitropolita); ali potvrdjenje ovoga izbora i objava ovoga potvrdjenja u saboru narodnom, kao i instalacija novoizbranoga mitropolita preko Našega c. i kr. komisara, pošto mitropolit položi zakletvu vērnosti, blagovēnstva i pokornosti, koju nam je

uzan, zauzava se vrasoj c. i kr. vrasoj.

To je paragraf spomenute deklaracije, koji govori o izboru, i odnosno o pravu potvrdjenja vladaoćevog. Nema dakle ni u ovom, a ni u drugim paragrafima spomena o takom pravu po kom bi kralj mogao potvrditi i onog, koji nema većinu sabora za sebe. Što se iz ovog, dade izvesti to je da kruna može i ne potvrditi onoga koga većina izbere, ali onda ne izlazi otuda, da može potvrditi onog ko ima manje glasova, nego u najgorem slućaju to, da se bira na novo. Do sad pak nije bilo ni jednog slućaja, da je vlada, odnosno kralj potvrdio drugog, nego onoga, koga većina sabora izbere.

Medju tim, do takog izbora, po deklaratornom naćinu neće ni doći, jer Srbi imaju svoju, zemaljskim zakon. ćl. IX. od. god. 1868. ujamćenu avtonomiju crkveno-prosvētnu, koja ne daje mēsta deklaratoriji, ma se koliko A. i druge ulizice i izdajice upinjale. Srbi su do sad iz 116. opština svoji protest podigli protiv takog postupka vlade, i koliko se sad zna, vlada se neće smeti u natoć tome pokušati ono što je bila naumila.

Ovim smo samo htēli pravo stanje ove stvari u nekoliko razložiti, da ćitaoci sa znadu u ovoj stvari koje je istina. Dopisnik kao revnostan rodoljub neće se najti uvredjen, a nebi ni trebalo, što smo ispravili pogrešno izlaganje njegovo u ovoj toćki. A svakom rodoljubu prijateljski bi savetovali, da o svakoj važnijoj pojavi obavēšćuje narod putem novina, ali uvek neka se potruđi, da stvar pretstavi onako, kako u istini jeste, a ne nasumce, i po ćuvenju bez svēdoćbe.

Samo će mo tako moći narodu koristiti, iz Pešte.

— u.

GLAVNA SKUPŠTINA NOVOG VAROŠKOG PRIDSTAVNIŠTVA — OBĆINSTVA — U SUBOTICI DRŽANA 2. TRAVNJA t. g. I SLIDEĆIH DANA.

* Od podne 2 i ćio dan 3 radili su i sklapljali kandidacionu listu povirenici sa velikim županom, a 3 u 7 sahati u veće javili su povirenici livićarski u pućkom kolu (Népkör-u) kako stvar sa kandidacijom stoji — na koju livićari pristati nisu mogli, te na pridlog Božidara Vućija izašlje se jedno poslanstvo — deputacija — k' velikom županu, da se nova i spravedljivija kandidacija sklopi, poglavito pak u kandidaciju za velikog bilježnika da unidje naš ćestiti i valjani omladinac Ago Mamužić.

Veliki župan je izaslanicima obećao moguće učiniti — ali se jako sumjamo, da su povirenici livićarski sve ono učinili što njim je od svoje strane trebalo bilo učiniti!

Mate Lenard kao veliki župan 4 t. m. u 9 sahati u jutro otvori skupštinu i pozove stare varoške ćinovnike svoju ostavku da dadu; medju tim dok se novi ćinovnici ne izaberu — privremeno izimenuje Ivana Frankia za bilježnika, a Vranju Zomborćevića za pravozastupnika — viškala.

A. Hideg dosadanji gradonaćelnik — puljgermajster — Zahvali u ime svojo i u ime svijuh ostalih ćinovnika na zvanju i prida ključ i varoški pečat u ruke velikom županu.

Veliki župan po tome izjavi, da je povirenstvo za kandidaciju sa pridlogom na nekoliko mista (štallunga) gotovo, i tako u ime Božije može se k' posiovanju pristupiti, i po što se Vinco Zomborćević, Mato Zelić, K. Ćabrija i D. Szieger kao povirenici priskupljanju cidulja prilikom glasovanja odredu, izjavi župan, da su na stolicu gradonaćelnika na prvom mistu Arpad Hideg, na drugom Mukija Mukić a na trećem Felix Parćetić kandidovani. Pri imenu Mukija Mukića zaori se sa live strane dugotrajno Ćljen! a kod imena Felixa Parćetića ćulo se sa desne strane Ćljen! (ako i jesu obe stranke u velikoj dvorani protivan poloćaj mista zauzeli).

M. Baćić zaište u ime njih dvadesetorice poimence glasovanje.

Odpoćne se glasovanje, i pokaže se da je Arpad Hideg dobio 2. Mukija Mukić 151. a Felix Parćetić 56 glasovah.

Tako bude Mukija Mukić za gradonačelnika proglašen. Ovaj stupivši u dvoranu, bude burnim živio — ali magjarskim Eljen pozdravljen! kako položi propisanu zakletvu, *) pridamu župan varoški pečat i ključ od pismohrane (Arhive).

Pešto se M. Mukić zahvali na izboru obećavši, da će dobro domovine i ove varoši svagdar prid očima držati; odpočne se izbor glavnog kapetana. Kandidovani su na prvom mistu Arpad Hideg, na drugom Gjura Galija, a na trećem Miška Pertić. Pri brojanju eidulja pokazalo se, da je A. Hideg dobio 6, G. Galija 75 a Miška Pertić 131 glasovah. Po tome bude Miška Pertić za glavnog kapetana izabran. Prija polaganja zakletve izgovorio je nekoliko vrlo jezgrovitih riči, da će pravdu ljubiti i ne pristrasno svakome suditi — po slobodnim svojim nazorima i uvirenju. Po tome zakletvu je položijo.

Za prvog političkog senatora budu kandid. Arpad Hideg, A. Seregija i Jovan Dimitrijević. Jednoglasno bude izvikan Arpad Hideg za istog senatora.

Za drugog ili porezkog senatora kandid, N. Kertis. Krišto Stipić i K. Tarnajija. Bude izvikan Nandor Kertis za istog senatora.

Za gazdalačkog — ekonomskog — senatora kandiduju se Dančo Vojnić — Tunić. Lacija Malahovsky i Lacija Marković. Ovaj posljednji zahvaljujući se na ukazanoj mu počasti — odstupa od kandidacije, što bude propraćeno sa Eljen! Puštajući izbor pod glasovanje, dobije Dančo Vojnić-Tunić 50 a Lacija Malakovsky 154 glasovah. Te tim bude ovaj posljednji za gazdalačkog senatora proglašen, i po što su sva trojica senatori zakletvu položili, zaključio župan sidnicu i izjavi, da će se izbor produžiti sutra u 9 sahati.

Sklapljajući povirenici taj dan po podne kandidaciju, ne mogoše ovu kako valja sklopiti, jer župan sa svoja tri člana mlogo je zahtivao, što ovi drugi livičarski povirenici nisu mogli — a nisu ni smili dati — poglavito vrzalo se pitanje oko toga, hoćedul livaci dobiti svoga kandidata na veliko bilježništvo? Livaci zahtivali su na ovo misto svoga kandidata, a dešnjaci sa županom svojim ne dadoše toga; te tako ostade, da se obe stranke sa svojim biračima porazgovaraju. Kod dešnjaka bio je to veće vrlo tajni dogovor — na protiv livaci su u kolu otvoreno i javno vićali. Povirenici livičarski jako su tronuti bili i veliki su utisak kod svojih birača time učinili, što su kazali, da se paktira — pogadja — ma i smanjom cinom sa protivnom stranom, jer inače neće livičari dobiti ništa — jer su dešnjaci tako opravili svojim ljudma; i opet birači držali su se dobro, zahtivali su velikog bilježnika — i bar polovinu zvanija za svoje ljude. — Tu je bilo velikog okršaja, napustio se rado bio i viškatal radi velikog bilježništva. Nikako do svrhe — rezultata — doći. Sutra dan 5 t. m. nije se mogla ni sidnica držati, jer se do pogodbe nikako nije moglo doći. Ovaj dan 5 t. m. šiljala se velikom županu i veća deputacija — izaslanstvo — od strane livičara, koji zahtivaše, da se Ago Mamuzić za velikog bilježnika kandiduje, al sve badava. Povirenici stigoše u veće i doneše kandidaciju od česti dila — kako je ovu za livičare designirao — u izgled stavio — uži livičarski sedamnajstorice odbor, a od česti, kako su desničari htili — po kojim veliko bilježništvo livičari ne dobiše. Jančika Skenderović reče: da je veliki župan izjavio da bi radije i devet drugih mista žrtvovao, nego što će bilježništvo iz njihovih ruku ispustiti čudne stvari! Kako g. Skenderović ne zaiska od župana tih devet mista za svoju partaju — pa načast županu onda misto velikog bilježnika; ovako niti velikog bilježništva a ni tih ominosnih devet zvanija — mista — ne dobiše livičari, već za mlogo manju, i opet velimo za vrlo mlogo manju cinu, napustiše livičarski povirenici misto velikog bilježnika protivnoj stranki, i tako pade žrtvom Aga Mamuzić, popuštanjem livičarskih povirenika, te ne dodje ovaka znatna i sposobna osoba medju glavne činovnike naše varoši, koji bi najbolja akvizicija u našim varoškim magi-

*) Da nam je tko prije tvrdio nebi verovali: da se Subatički bunjevci stide svojeg jezika. Ured.

stratu bio; ovako dočekalose, da vecina livičarska ima u magistratu svome brojnu većinu desničarsku, to je već škandal!

Cio taj dan 5 t. m. radilo se na kandidacionim listama, i sklopila se neka tako zvana pogodba — paritet — po kojoj su livičari kraće izvukli. — Za karakteristiku valja nam napomenuti, da su još to veće povirenici livičarski trubili i nadu polagali kod svojih birača, da je moguće da će Ago Mamuzić biti veliki bilježnik.

U jutru 6 t. m. sve je propalo, bitka je kod livičara izgubljena.

Veliki župan M. Lenard otvori 6 t. m. u 10 sahati u jutru skupštinu, i navede uzroke žasto se juče skupština nije mogla obdržati. Naglasi, da je pogodba izmedju dvi stranke učinjena, i priporuči u smislu ove dilati, jer od ovoga srića varoši zavisi.

Pristupise kandid, spomoćniku senatora. Izmedju Krište Stipića, Božidara Haverde i Tonije Parčetića, bude ovaj posljednji za takovog izvikan.

Za glavnog bilježnika bilisu kandid. K. Tarnajija, A. Seregija i Krišta Stipić. Izvikivanjem bude A. Seregija izabran za glavnog bilježnika.

Za velikog viškala kandid. Gjuro Manojlović, Lauš Rekvinjija i Jovan Dimitrijević. Ovaj prvi bude za viškala izvikan.

Izabrani su dalje, za podviškala: Lauš Rekvinjija. I. podbilježnika: Antun Ivanić. II. podbilježnika: Božidar Haverda. I. podkapetana: Gjura Galija. II. podkapetana: Šime Levajija. Domaćeg blagajnika: Grgo Vojnić. — Puračev. porez. blagajnika: Šime Buljovčić. I. porezkog knjige vodju: Kalora Bajera. II. porezkog knjige vodju: J. Vaša. II. domaćeg knjigovodju: Šime Vukovića, domaćeg spomoć. knjigovodju: Nandora Bačića, prigled. računa: Šandora Karvaziju, podračunara (vice exactor) Jakova Stantića, sirot. blagajnika: Josipa Zomborčevića, pomoćnika knjigovodji pri promini uknjiženja imetka: Milunović. I. porezkog činovnika: J. Töke, II. por. čin.: Savo Milosavljević, III. por. čin.: David Hirš, drugog razreda por. čin. Marcika Šarčević i Varga Lukač, I. porezkog rač. čin.: Luku Bačića, II. por. rač. čin.: Andriju Vinklera, protokolistu: Josipa Vebila, odpravitelja (expeditora) Mavra Budinčevića, I. prisidnika sirotinskog stola: Matu Hofbauera, II. prisidnika sirotinskog stola: Gjuru Pavkovića, knjigovodju domaćeg imetka: Janiku Zelića, glavnog računđu (exactor) Kalora Tarnajiju, knjigovodju pri promini uknjiženja imetka: Gjula Škuldetija, glavnog ličnika: Belu Hidega, paličkog ličnika: Vienera, bolničkog lič.: L. Milka, očiju ličnika: Gjuru Kiša, I. ranara: Friciku Pachera, II. ranara: Ivana Sakmajstera, knjigovodju sirotinskog dobra: Šamiku Skenderovića.

Ovim se zaključio taj dan sidnica, i na pridlog župana, da se sutra dan izbori produze, bi jednoglasno usvojeno.

Sutra dan 7 t. m. u jutru odpočnu se izbori i budu izabrani, za II. porezkog blagajnika: Ambrozijo Pertić, porezkog činovnika: Bela Perčić, I. izvršitelja utiravanja poreza: Krišto Stipić, II. izvrš. utir. poreza: Mukija Bobić, I. razreda pisare: Felix Peić (ujedno kao upravitelj pisarne) Mate Vojnić, Ferko Tamašić, Adam Opolcer, Antun Janiga, Gjuko Aradsky, II. razreda pisare: J. Skenderović mladji, Andor Farsang, Mate Vuković, Fabian Mamuzić, Menj, Balas-Piri, Viljem Hubert, varoškog gazdu: Gabor Vojnić hajdukov, stanarinah i priprege komesara: A. Valija, trga komesara: Peru Tomasića Tratra, babice: Idu Vajsovicu i M. Hakincu.

Za prvog mirnika (indžinira) raspisaće se ponovo nadtečaj.

Za drugog mirnika izabran je: Palija Karvazija, arhitekta zidara: Šandora Hoffmana, konjskog ličnika: Josipa Langa, unutaršnjeg sigurnosti povirenika: Kalora Kopunovića, poljskog sigurnosti povirenika: Antala Magjardiju, ovom suprot kandidat je bio Pere Vujković Czvijjin, no po što su se Bunjevci i Srbi ovom prilikom pocipali, to je Magjar suprot Bunjevcu izišao — i ovo je jedan primer

više, da nas nauči u buduće kako valja Bunjevci i Srbi za jedno sloške kao jedan čovik da se držu.

Posli toga zakunu se svi činovnici, a veliki župan izimenuje Danču Vojnića Tunića za pismohranioca (archivara) Laciku Gabrijlu i Arpada Markovića za počasne podbilježnike.

F. Pijukovića za počasnog viskala — pravozastupnika — Platu Dobrojevića za počasnog glavrog ličnika.

J. Hidega, Hugu Berenjiju, Ivana Markovića i Mavra Fleša za počasne pisare. Za okružne komesare izabranisu: Lazo Fülöp, Gjura Forajja, Tomo Vidaković, Mate Jeramazov, Andrija Vujković Lamić, Pajo Tumbas, Iso Aradsky, Timo Čović. Za tavničara izabranje: Blaško Mamuzić.

Za činovnike pod ugovorima — kontraktualistama — ostavljeno je magistratu da sa istima raspolaže i nove ugovore sklappja, što Božidar Vujić dopunjuje time, da se takove promine imaju javiti občini i odobrenje od ove iziskati; što ova skupčina i odobri. *)

Tim se sidnica zaključuje.

D O P I S I.

Iz Subotice 10. Travnja. Bunjevci subatički jesu pobožni i dobrog srca ljudi, to niko, ko nji poznaje, i među njimi živi, otajati nemože; ali ni ona istina se zatajati neće, da isti ti dobri bunjevci, kad što dobra — za sebe bi trebalo učiniti, za drugima se zavesti dopuštaju na ono, što njim će posli na velik gubitak biti. Vreme je došlo da se staraju, ko bi njim u Varoši S. Gjurgja najprilicnij župnik bio, koibi jezik njiov bunjevački znao, i nji tako na spasenje duševno najbolje rukovodio, i na to mjesto uvidjaju, da bi trebalo od roda subatičkog pravoga bunjevca odabrati; ali ima ovde ljudi jezični, kojima ne leži na sreću dobro pučka, nego sebično svoje dobro, i tako silom njima jednoga inostranca madjara, koji bunjevački ni bleknit nezna, ko kao duhovni pomoćnik u Subotici ni za bolesnika naši moliti nie tjo, nit zna, nametnuti nastoju. Pod veoma velikim odgovor pada prvo onaj, ko se kao svećenik neduševno smi nametnuti onom puku, kojega u dilovanju spasenja rukovoditi kadar nie; ali ni oni prid Bogom odgovor promašiti neće moći, koji o takim i misliti, i njegov grišno puku bunjevačkom nametćati ne strašese. — Rode ljubezni! nedajse varati, nit varalicu u kuću tvoju pušti, nego odaberi onoga za pastira, koji će te razumiti, i tako tebe na spas duše tvoje pogodno voditi moći!

x—y.

* Subotica, 12. Travnja. Danas se ovde dogovaralo o ustanovljenju jedne „trgovačko i zanatlijske banke“ koju su miso pogrijjali dvojica izaslanici takove banke iz H. M. Vašarhelja.

Ova je stvar jako prigrljena kod nas, jer se potribe takove banke kod nas pokazuje, i ako Bog da te ova kod nas u život, stupa — to će se mlogim našim producentima — gazdama — u slučaju potrebe i prodavanja svojih proizvoda moći pomoći, a posredstvom ove i mloga pridužeća unapriediti, jer ovoga roda zavod ustanjuje naručbine primati i što je za prodaju kod nas, dobrom činom proturiti, i ovde se zove „svi za jednog, a jedan za sve ima raditi“. S toga opominjemo ovdašnju braću našu Bunjevce i Srbe, da se u ovo društvo upisuju i što više dionica za sebe uzimaju, jer će du po vrimenu stotruku korist od takovih moći vući.

Na dogovoru je danas zaključeno, da se u ovaj zavod za 14 dana upisivati može, ali na koji način i koliki broj dionica imaćedu se pojedinim osobama dati i ujamčiti? o tome još ništa tvrdo nije zaključeno; priko toga će se tek

*) Oni koji nisu naši prijatelji mogu se radovat, ovakom uspjehu — bunjevci su u Subotici upokojili, oni će dugo spavati, i ako se kad god probude, onda će ih malo premalo biti, davno smo već uvidili — da bilo u Subotici bilo na Saboru — nama neprijatelje ni deakvci ni livaci. Ured.

sutra prići. Za to vam u ovaj čas nisam u stanju više o ovoj stvari pisati; ali gledaću prvom prilikom da vam nadoknam, čim se budu sve tačke uglavile i radnja odpočne.

Danas neka je dovoljano i ovoliko, radi naših ljudi. A mi se nadamo, da će braća naša pojmiti ovu stvar, na čegajih podstičemo i molimo, da se u hvate u zajedničko kolo, pa da tako što bolje poslužimo sebi i svome.

R A Z N E V I S T I.

— Nj. Veličanstva prisvietli Kralj i Kraljica 7-og Travnja uživali su očinsku radost, buduće je onda Nadvojvodkinja Gizela 12. Srpnja 1856. godine rodjena svečano zaručena s Nj. Visostju bavariskim princem Leopoldom. Radi ove svečanosti obadvije kuće Sabora Ugarskog podnieli su svoje Čestitke koje su u prisvietlom budimskom dvoru po kralju kraljici i zaručenima milostivo primljene 13 popodne u 2 sata.

— Peštanski Sabor na kojem su naši poslanici poslidnji nekoliko nedilja tako žalosnu ulogu igrali zaključen je 16-og Travnja.

— Kad je zakon podielio pravo kruni: da ako udvoji: dali je djelujući Sabor ozbilni izražaj narodne volje može ga razpustati, i drugi sazvati; onda nije mogo pred očima imati one velike župane u Hrvatskoj, koji ako i nebi htili ipak narodnu volju pomute kada biraličke — kotare — priko i uzduž izmrse, da se najposli i sami birači pometu. Naše je mnjenje: da ovako obhadjanje baš će toliko pomoći međunarodnoj stvari, ko i ono, Rauchovo no i onda je sastavljen bio Sabor kakav je B. Rauch želio, al ga narod nije za svoj pripoznao. Zar g. Vakanović misli: da bi njegov Sabor ako bi ga po svojoj volji složio doživio srićniu sudbinu? Narod nije slipe da se zaljubi u podmeće, on poznaje i ljubi, samo svoje rodjeno.

TRGOVINA I OBRTNOST.

* Subotica 12. Travnja. Vrime je vrlo ugodno, samo što su noći hladne — i da vitar ne čarlja, to je moguće da bi imali i mraza; a kako je voće, posli ovoga vrućeg vrimena jako krenulo, da su trišnje i višnje gotovo sve pročvatale, a zerdelije već pogotov i pricvatale, to bi u slučaju mraza, za vrtarstvo i vinogradarstvo od ne iskazane velike štete bilo.

Usivi nam dobro izgledaju.

Rane je doveženo danas na tržište mlogo, prodja je bila prilična, zob se jako tražila i kupovala. Cine su slideće: žito 5 fr. napolica 3 fr. 50 n. — 4 fr. raž 3 fr. 50 n. ječam 2 fr. 20 n. zob 1 fr. 70 n. kukuruz 3 fr. 40 n. a. vr. požun.

Cinjenik Pešta 13-og Travnja. Rana je prodavana nekoliko novčića skuplje. Vuna je pak ostala pri cieni prošaste nedilje.

CINA RANE. Pešta, 13. Travnja. Čisto žito banatsko: 81 fnt. 6 fr. 50—60 nov. 87 fnt. 7 fr. 30—35 nov. tisansko, peštansko stol.-biogr. 81 fn. 6 fr. 55—65 n. 87 fn. 7 fr. 40—45 n. bačvansko 81 fn. 6 fr. 50—60 n. 84 fn. 7—7 fr. 10 n. Raž 78—79 fn. 3 fr. 60—65 n. Ječam 66—68 fn. 2 fr. 60—70 n. Zob 45—48 fn. 1 fr. 90—95 n. Kukuruz mir. 4 fr. 30—40 n.

Visina vode dunavske.

Pešta 15-og Travnja: 6' 4" nad 0. opada.

Požun 14-og Travnja: 5' 4" nad 0. „

Ladno je, treba kiše.

I z p r a v a k :

U prošlom broju naših novina, na strani 57 podkrala se slučajno jedna pogriška, gdi treba, da stoji „Augustin Kovačić“ mjesto „Augustin Mamuzić“, što ovim ispravljamo.

Poruke uredništva.

Čurog: Nije to uzrok, uvrstit će se. — Katjmar: Novce su stigle.